

Instrucció 4/2020, de 7 de maig, sobre les mesures de prevenció i seguretat que s'han d'aplicar al personal al servei de l'Administració de la Generalitat de Catalunya amb motiu del coronavirus SARS-CoV-2, en previsió a la futura reincorporació presencial al lloc de treball

Aquesta Instrucció estableix un seguit d'actuacions que han d'adoptar els departaments de la Generalitat i els seus organismes autònoms prèviament a una futura reincorporació progressiva del personal en modalitat presencial als centres de treball, així com les mesures de seguretat col·lectives i els equips individuals per a la protecció de les persones, i les mesures generals de neteja i desinfecció dels centres i llocs de treball.

Per a la seva redacció s'han seguit les línies fixades per l'autoritat sanitària i incorporades al document del Consell de Relacions Laborals de Catalunya sobre recomanacions per a empreses i persones treballadores sobre actuacions vinculades a les situacions que es puguin produir per l'efecte del coronavirus SARS-CoV-2.

D'altra banda, les consideracions establertes en aquesta Instrucció han estat coordinades per la Direcció General de Funció Pública amb tots els responsables de prevenció de riscos laborals dels departaments, amb la voluntat de garantir la necessària protecció dels treballadors i treballadores d'una manera anàloga, amb independència del centre de treball.

Sens perjudici de les actuacions generals que cal implementar, s'habilita els serveis de prevenció dels departaments perquè concretin les mesures preventives i de seguretat d'acord amb les característiques dels seus espais de treball i de les activitats que s'hi desenvolupen.

En aquest sentit, s'ha de ser conscient de l'existència d'una tipologia molt variada de centres de treball, ateses les seves característiques constructives, la distribució d'espais, les zones comunes, els serveis, com també la gran varietat d'activitats desenvolupades pel seu personal.

Per aquest motiu, a partir de la publicació d'aquesta Instrucció s'ha de treballar per incorporar aquestes mesures en el pla departamental de contingència, en el qual s'adaptin les mesures que s'hi descriuen a la realitat i a les necessitats de cada centre de treball. La tasca tècnica correspondrà als serveis de prevenció de riscos laborals, els quals seran els encarregats de modificar l'avaluació de riscos.

En funció de l'evolució de la pandèmia, del que disposi l'autoritat sanitària i atenent al Pla de transició del confinament, desconfinament gradual i nova normalitat es confirmaran les fases i els procediments per a la reincorporació progressiva del personal als seus llocs de treball, moment en el qual els departaments hauran de tenir les mesures establertes en els seus plans de contingència plenament operatives.

Finalment, el contingut d'aquesta Instrucció ha estat sotmès als tràmits d'informació, consulta i participació en l'àmbit de la Comissió paritària de prevenció de riscos laborals per al personal d'administració i tècnic, i laboral.

Els equips de protecció i els productes de desinfecció de caràcter general (mascaretes, guants i gels hidroalcohòlics) s'han d'adquirir, sempre que sigui possible, mitjançant la compra centralitzada, per la Comissió Central de Subministraments, en coordinació amb la Secretaria d'Administració i Funció Pública i el Departament de Salut, que facilitaran els requisits tècnics que han de complir aquests productes.

A l'empara de les competències que té atribuïdes la Secretaria d'Administració i Funció Pública, aprovo aquesta Instrucció.

1. Objecte i àmbit d'aplicació

1.1 Amb aquesta Instrucció, adreçada a les persones responsables dels recursos humans dels departaments i organismes autònoms, als serveis de prevenció i altres unitats amb competència en les matèries que regula, es detallen les actuacions que cal adoptar pels departaments de la Generalitat i els seus organismes autònoms als efectes de facilitar la reincorporació progressiva del personal en modalitat presencial als centres de treball, així com les mesures de seguretat col·lectives i els equips individuals per a la protecció de les persones, i les mesures generals de neteja i desinfecció dels centres i llocs de treball.

1.2 Aquesta Instrucció és aplicable al personal d'administració i tècnic i al personal laboral subjecte al VI Conveni col·lectiu únic que presta serveis a l'Administració de la Generalitat i als seus organismes autònoms, sens perjudici de les instruccions específiques que puguin dictar els departaments en els seus plans de contingència, en atenció a les particulars característiques dels seus espais de treball, dels seus col·lectius específics i de les activitats que aquests desenvolupen.

1.3 Les mesures previstes en aquesta Instrucció han d'inspirar les que puguin adoptar-se respecte del personal que presta serveis en consorcis, fundacions i entitats de dret públic de la Generalitat de Catalunya.

2. Mesures aplicables amb caràcter previ a la reincorporació general del personal als centres de treball

La modalitat de prestació de serveis preferent en l'àmbit d'aplicació d'aquesta Instrucció serà el teletreball, en un primer període, la durada del qual s'establirà d'acord amb les indicacions de les autoritats sanitàries i en funció de l'evolució de la pandèmia. En el cas de les activitats presencials, els departaments i organismes autònoms adoptaran les següents mesures preventives:

- a) Els serveis de prevenció dels departaments i organismes han de modificar les avaluacions de riscos per incorporar el risc d'una possible exposició al SARS-CoV-2.
- b) Sobre la base de la modificació de l'avaluació de riscos per part dels serveis de prevenció, els plans departamentals han de detallar les mesures per impedir el risc de contagi del coronavirus SARS-CoV-2, d'acord amb les indicacions de les autoritats sanitàries i utilitzant com a base aquestes Instruccions.
- c) Cal que el personal que pertanyi a grups d'especial vulnerabilitat segons el que ha establert l'autoritat sanitària (actualment: persones amb diabetis, malaltia cardiovascular, inclosa la hipertensió, malaltia hepàtica crònica, malaltia pulmonar crònica, malaltia renal crònica, immunodeficiència, càncer, embarassades i més grans de 60 anys) sigui objecte, amb caràcter previ a la seva reincorporació, de les actuacions previstes a les guies publicades pel Departament de Salut, consistents en una avaluació individualitzada del risc i, en cas de ser considerat personal especialment sensible, en l'adaptació del lloc de treball, aplicació de determinades mesures de mobilitat o l'informe proposta d'incapacitat temporal. Dins d'aquests col·lectius es considerarà inclòs el personal del programa DIL, d'integració laboral de persones amb discapacitat intel·lectual a l'Administració de la Generalitat de Catalunya.
- d) Cal identificar els processos essencials i avaluar-ne el funcionament durant el període de confinament per tal de determinar quin serà l'equip presencial necessari de treballadors i treballadores en un futur desconfinament i, per tant, susceptible de requerir els seus serveis a l'Administració.
- e) Cal organitzar l'activitat essencial en equips de treball separats per evitar que una possible afectació del virus provoqui l'aïllament de tot el personal essencial per ser considerat contacte.
- f) Cal identificar les tasques en què serà difícil respectar la distància de seguretat i buscar possibles solucions, com ara barreres físiques i elements de separació entre persones, modificar la forma d'executar la tasca i emprar equips de protecció individual, en funció de l'avaluació de riscos.
- g) Cal disposar i dotar el personal dels equips de protecció, que seran fonamentalment mascaretes, guants i, si escau i d'acord amb l'avaluació de riscos, ulleres. Caldrà, en conseqüència, formar el personal en la utilització d'aquests equips de protecció. Caldrà també incorporar gels hidroalcohòlics, d'acord amb les indicacions sobre higiene d'aquesta Instrucció, les avaluacions de riscos efectuades pels serveis de prevenció i les recomanacions de l'autoritat sanitària.
- h) Cal establir pautes d'higiene i rentat de mans amb aigua i sabó de manera freqüent i sempre abans d'accedir i abandonar el lloc de treball, el qual ha de comptar també amb gel hidroalcohòlic.

- El gel hidroalcohòlic no substitueix el rentat de mans. Per tant, s'haurà de preveure la provisió de sabó de mans en quantitat suficient per garantir a cada treballador o treballadora el rentat de mans amb la freqüència que estableixin els serveis de prevenció, d'acord amb la seva activitat i l'avaluació de riscos. El rentat durarà, com a mínim, 20 segons i es farà, en tot cas:
 - Després d'anar al WC.
 - Després de tossir, esternudar o mocar-se.
 - Abans de menjar.
 - Abans de començar a manipular aliments.
 - Després de manipular deixalles o escombraries.
 - Després d'embrutar-se les mans.
 - El gel hidroalcohòlic s'ha de situar a l'entrada dels centres de treball i cal assegurar que tothom, personal i públic, l'utilitzi obligatòriament en accedir-hi. També ha d'estar a disposició del personal prop dels llocs de treball per garantir una higiene addicional al rentat de mans en cas de no poder garantir la freqüència de rentat recomanada o després del contacte amb objectes o superfícies sense garanties de desinfecció.
 - El personal que porti guants haurà de rentar-se les mans abans de posar-se'ls i immediatament després de treure'ls.
 - Tan important com el rentat de mans és eixugar-les. En aquest sentit, és més eficaç la tovallola de paper d'un sol ús que els sistemes que utilitzen aire.
- i) Cal disposar de suficients cubells amb tapa d'accionament amb pedal com a paperera per llençar tovalloles i/o mocadors d'un sol ús. L'existència de material de rebuig, com ara ampolles de gel buides, guants ja utilitzats o estris no desinfectats i no reutilitzables implica la recollida periòdica i el tractament segur d'aquests materials.
- j) Cal disposar d'un protocol de neteja i desinfecció. La utilització dels productes de neteja i desinfecció es farà seguint estrictament les condicions de seguretat establertes a l'etiquetatge, així com les indicacions dels serveis de prevenció.
- La neteja i posterior desinfecció serà, com a mínim, diària, preferentment amb una dilució de lleixiu en aigua per als espais i superfícies de treball, així com per a manetes, polsadors, taules, mostradors, eines, passamans en escales, etc. També s'aplicarà a les zones comunes. Els serveis de prevenció indicaran els criteris i freqüència de neteja d'aquests elements en funció del seu ús, així com en llocs i activitats específiques on s'hauria d'incrementar la freqüència.
 - Alternativament, es podrà valorar la utilització d'altres productes viricides quan les característiques dels materials a desinfectar així ho requereixin. Aquests productes han d'estar registrats i constar en la llista de productes viricides del Ministeri de Sanitat i s'hauran d'aplicar sempre seguint les normes de seguretat indicades pel fabricant o distribuïdor.

- Els equips electrònics, com ara els ordinadors i els seus perifèrics, i altres equips, poden ser desinfectats amb alcohol isopropílic o altres productes de característiques similars, seguint els mateixos criteris aplicables als viricides de l'apartat anterior.

3. Mesures de prevenció aplicables amb motiu de la reincorporació general del personal als centres de treball

Els departaments i organismes autònoms adoptaran les mesures preventives següents, sens perjudici que, en determinats col·lectius específics, l'avaluació de riscos indiqui els tipus i les mesures de protecció que s'han d'adoptar.

- a) Cal garantir les distàncies de seguretat en els llocs de treball (dos metres), mitjançant mesures organitzatives, que es concretaran en una futura instrucció o acord del Govern.

Aquestes mesures podran consistir, entre d'altres, en la reincorporació de manera gradual, si és necessari amb la reassignació de tasques, de manera que tots els serveis estiguin coberts, encara que amb menys personal. Altres mesures aplicables son: potenciar el teletreball; establir torns de treball, amb horaris diferents i, en general, horaris flexibles; combinar el treball presencial i teletreball, per reduir el temps de presència en el centre de treball i el nombre de persones que hi siguin presents, garantint la distància de seguretat; redistribuir, si escau, els espais dels llocs de treball i/o la ubicació de les persones per garantir les distàncies de seguretat, i la incorporació posterior de les persones especialment sensibles i amb especial vulnerabilitat davant de la infecció.

- b) Cal disposar de mascaretes de protecció respiratòria per ser utilitzades en les situacions previstes a les avaluacions de riscos i, amb caràcter general:

- Als llocs de treball amb espais compartits (especialment superfícies diàfanies de treball).
- Quan pugui ser més difícil el compliment estricte i permanent de les distàncies de seguretat mínimes establertes.
- En llocs d'atenció al públic.
- En el cas de determinats col·lectius en què la distància de seguretat pugui estar compromesa (residències de gent gran, centres de menors, cossos de seguretat, personal penitenciari, bombers i agents rurals).
- En el transport públic col·lectiu.

- c) El personal d'administració i tècnic i el personal laboral ha d'utilitzar mascaretes quirúrgiques o FFP2, d'acord amb el que estableixi l'avaluació de riscos i en funció de l'activitat i de l'adopció d'altres mesures, com ara mampares o altres que es puguin determinar.

El personal d'administració i tècnic que no fa atenció al públic, sempre garantint el manteniment de la distància de seguretat de dos metres, pot utilitzar mascaretes quirúrgiques.

També en el cas d'atenció al públic, si es mantenen les distàncies de seguretat i s'apliquen altres mesures de protecció, com ara pantalles, i d'acord amb la valoració dels serveis de prevenció.

Per a l'atenció al públic de persones amb discapacitat auditiva que tinguin dificultats en la comunicació quan els empleats utilitzen mascaretes, cal preveure que els punts d'atenció al públic disposin de la informació sobre tots els tràmits per escrit o visualitzada en pantalla. Es podrà disposar de mascaretes transparents per a aquelles persones amb discapacitat auditiva que llegeixin els llavis. En els casos en què sigui necessària una atenció especial, s'habilitaran espais sense presència de públic i amb les dimensions adequades per donar la informació sense mascareta, garantint la distància de seguretat mínima de dos metres.

Les mascaretes FFP2 no han de portar vàlvula, i estan indicades en l'atenció al públic, sempre que no hi hagi altres barreres de protecció, o en situacions en què no es pugui garantir la distància de seguretat. Les mascaretes FFP3 estan indicades exclusivament per al personal sanitari i, en casos especialíssims determinats pels serveis de prevenció, fora d'aquest àmbit. Les avaluacions de riscos determinaran l'ús d'aquests dos tipus de mascaretes en la prevenció de l'exposició al SARS-CoV-2.

La mascareta quirúrgica és d'un sol ús i la seva durada no ha d'excedir la d'una jornada laboral si s'utilitza durant tota la jornada.

La mascareta FFP2 d'un sol ús té una durada de vuit hores si s'utilitza durant tota la jornada.

d) Cal garantir que es disposa de guants en l'atenció al públic i en el contacte amb objectes, estris i superfícies que no garanteixin la seva desinfecció. Els guants han de ser d'un sol ús. L'ús de guants no exclou les mesures de rentat de mans.

La resta de personal ha de respectar escrupolosament les normes d'higiene de mans i de neteja i desinfecció d'espais i estris de treball, per tant, no hauria d'utilitzar obligatòriament guants, sens perjudici del que estableixin les avaluacions de riscos específiques.

4. Mesures aplicables a zones comunes i instal·lacions

Els departaments i organismes autònoms adoptaran les mesures preventives següents pel que fa a les zones comunes i instal·lacions dels centres de treball.

a) Quan sigui possible, s'han d'establir zones d'entrada i sortida diferenciades per evitar l'aglomeració de personal i garantir les distàncies de seguretat.

b) Cal preveure el tancament de les sales de reunions que no reuneixin les condicions mínimes (com ara la ventilació o la mida suficient), o bé equipar-les de manera que la seva capacitat quedi limitada, deixant-hi cadires només cada dos metres, i preveure'n la neteja i desinfecció després de cada ús. També cal eliminar els espais d'espera en llocs tancats i habilitar-los en

llocs oberts, on les persones puguin estar a dos metres de distància. Aquestes mesures s'adoptaran sens perjudici del que disposa el punt 5.b) sobre les reunions.

c) Cal garantir la ventilació adequada dels locals, que ha de ser natural quan sigui possible, abans i, especialment, després de la jornada laboral.

En el cas dels sistemes de ventilació o climatització, cal aconseguir una ventilació general forçada, que proporcioni una renovació d'aire del 100%, sense recirculació. Sempre que sigui possible, s'haurà de garantir la humidificació dels espais.

d) Cal deixar sempre que sigui possible les portes obertes, de forma que s'utilitzin les manetes el mínim possible.

e) Cal preveure llocs separats on deixar la roba de treball i la de carrer.

f) Cal mantenir en perfecte ús, i amb l'adequada neteja i desinfecció, els serveis per poder netejar-se les mans amb aigua i sabó o amb solució hidroalcohòlica, que hi haurà de ser en la quantitat suficient i s'haurà de situar propera al treballador.

g) A les zones comunitàries, menjador i office, cal d'aplicar el mateix criteri d'higiene, neteja i desinfecció del punt anterior. Cal col·locar en un lloc visible les instruccions perquè aquestes actuacions es facin sempre després que algú utilitzi l'espai i facilitar que es puguin dur a terme.

- La taula i la cadira utilitzades per dinar: els usuaris han de netejar la superfície de la taula i la zona de la cadira que es toca amb les mans.
- Els microones, cafetera, mànec de la nevera, aixetes, superfícies utilitzades, etc.: els usuaris han de netejar la part que han tocat o polsat després d'utilitzar-los.
- Fonts d'aigua: els gots o ampolles per reomplir no poden entrar en contacte amb l'aixeta i cal netejar-los i desinfectar-los amb freqüència.

h) Sens perjudici del que es disposa per al menjador i l'office, cal garantir que el personal que hagi d'esmorzar o dinar en el centre de treball pugui fer-ho excepcionalment en el lloc de treball per evitar aglomeracions en els menjadors col·lectius i offices, bars i restaurants, i amb el benentès que els estris han de ser personals i mai compartits.

i) Cal preveure un ús esglaonat de les zones comunes.

j) Cal establir sistemes i senyalitzacions per recordar la necessitat de mantenir la distància de seguretat.

5. Mesures per garantir la seguretat en el transport i la mobilitat del personal

Els departaments i organismes autònoms impulsaran i facilitaran les mesures preventives següents pel que fa a la seguretat en la mobilitat del personal.

a) Cal informar al personal, en particular, de les mesures de seguretat en el transport públic col·lectiu i prioritzar el desplaçament a peu, en bicicleta o patinet, en vehicle particular, en vehicles per a dues persones, sempre que es pugui mantenir la distància de seguretat (conductor i segon ocupant al seient del darrere, en diagonal amb el conductor). Tant en el transport públic col·lectiu com si es facilita un transport privat col·lectiu a les persones treballadores, cal procurar limitar l'ocupació a 1/3 i mantenir una distància mínima de dos metres.

b) Cal evitar desplaçaments innecessaris i programar les reunions, les sessions formatives, les jornades, els seminaris i d'altres activitats de manera telemàtica.

c) Cal prohibir les visites externes no relacionades amb la feina.

d) Cal evitar utilitzar els ascensors i, quan sigui imprescindible fer-ho, utilitzar mascareta. En les escales que no garanteixin la distància de seguretat, s'ha d'utilitzar la mascareta.

6. Altres mesures específiques de prevenció

Els departaments i organismes autònoms podran adoptar, d'acord amb les recomanacions dels serveis de prevenció o del que determini l'autoritat sanitària, les mesures específiques de prevenció següents.

a) Quan així ho disposi l'autoritat sanitària, s'establiran, abans d'accedir al centre de treball, controls de temperatura per descartar símptomes de la malaltia. Els sistemes de detecció de temperatura tenen, però, una utilitat limitada a aquelles persones que presentin febre (sense especificar-ne la causa) en el moment d'accedir al centre de treball.

Atès que en aquests moments l'evidència científica conclou que les persones infectades però asimptomàtiques poden contagiar la malaltia, el fet que no es detecti febre no garanteix totalment que les persones que accedeixin al centre de treball no puguin contagiar la COVID-19. Conseqüentment, els sistemes de detecció de temperatura, especialment els basats en càmeres de detecció termogràfica, hauran d'aplicar-se allà on es justifiqui plenament per raons tècniques, com ara una gran afluència de públic, i mèdiques i de salut pública, d'acord amb les recomanacions del servei de prevenció o el que estableixi l'autoritat sanitària.

b) Es podrà disposar la realització de tests per detectar la malaltia (Test PCR) o l'existència d'immunitat (Test serològic), d'acord amb el que estableixi l'autoritat sanitària.

7. Disposicions addicionals

7.1 Les mesures adoptades de prevenció i seguretat s'han de fer extensives a altres treballadors i treballadores que accedeixin al centre de treball (visites, proveïdors, treballadors d'empreses d'obres o serveis, contractistes o treballadors autònoms) als quals la seva empresa els ha de proveir del material de protecció necessari. De la mateixa manera, caldrà

garantir que els treballadors propis quedin protegits quan es desplacin a realitzar la seva feina en altres centres de treball d'altres empreses i organismes públics i privats.

7.2 Les mesures adoptades de prevenció i seguretat han de ser objecte de consulta i participació dels representants dels treballadors mitjançant els comitès de seguretat i salut.

7.3 A les oficines d'atenció ciutadana s'hauran de seguir les mesures específiques de prevenció i seguretat que disposi amb aquest efecte la Direcció General d'Atenció Ciutadana.

7.4 La Secretaria d'Administració i Funció Pública analitzarà les necessitats de recursos humans dels serveis de prevenció departamentals i prendrà, si escau, les mesures adequades per al seu correcte dimensionament per fer front a les tasques encomanades amb motiu de la pandèmia.

7.5 El personal inclòs dins l'àmbit d'aplicació d'aquesta Instrucció que es reincorpori al seu lloc de treball ha de donar compliment de les mesures preventives bàsiques incloses en l'annex d'aquesta Instrucció. Els departaments i organismes autònoms, sens perjudici de les informacions addicionals que adrecin al personal adscrit, han d'informar al personal d'aquestes mesures bàsiques i exposar-les en llocs visibles en totes les dependències administratives i centres de treball.

8. Entrada en vigor

Aquesta Instrucció entra en vigor l'endemà de la signatura i pot ser revisada en funció de l'evolució de la pandèmia, el coneixement científic existent en cada moment i les indicacions de les autoritats sanitàries i laborals.

Annex

Instruccions preventives bàsiques adreçades al personal amb motiu de la reincorporació al lloc de treball

1. Compliu amb totes les mesures de prevenció que se us indiquin.
2. Mantingueu la distància de seguretat interpersonal de dos metres.
3. Eviteu la salutació amb proximitat i el contacte físic, especialment l'encaixada de mans.
4. Eviteu, en la mesura del possible, utilitzar equips, dispositius, estris i objectes d'altres treballadors. En cas que sigui necessari, augmenteu les mesures de precaució i, si podeu, desinfecteu-los abans d'usar-los. Si no és possible, renteu-vos les mans immediatament després d'haver-los fet servir.
5. Renteu-vos freqüentment les mans amb aigua i sabó, i utilitzeu les solucions hidroalcohòliques. Cada rentat ha de durar almenys 20 segons, amb aigua calenta i sabó, i fer-ho especialment després de tossir o esternudar o després de tocar superfícies potencialment contaminades. Seguiu aquestes instruccions:
 - a) Fregueu-vos les mans amb l'aigua i el sabó.
 - b) Renteu-vos la part posterior d'ambdues mans, incloent-hi els dits.
 - c) Entrelleceu els dits i fregueu-vos les mans de nou.
 - d) Fregueu-vos els polzes i les puntes dels dits.
 - e) Fregueu-vos les ungles.
 - f) Esbandiu-vos les mans i eixugueu-vos-les bé amb paper d'un sol ús.
6. Cobriu-vos el nas i la boca amb un mocador d'un sol ús en tossir i esternudar, i llenceu-lo a continuació a una galleda d'escombraries amb tancament. Si no disposeu de mocadors, empreu la part interna del colze per no contaminar les mans.
7. Eviteu tocar-vos els ulls, el nas o la boca.
8. Faciliteu el treball al personal de neteja quan abandoneu el vostre lloc deixant-lo lliure d'objectes i qualsevol element que dificulti la neteja i la desinfecció.
9. Llenceu qualsevol deixalla d'higiene personal -especialment, els mocadors d'un sol ús- immediatament a les papereres o contenidors habilitats.
10. Si noteu que comenceu a tenir símptomes, aviseu els vostres companys i superiors, extremeu les precaucions tant de distanciament social com d'higiene mentre esteu al lloc de treball i contacteu immediatament amb el servei de prevenció de riscos laborals, amb el vostre metge d'atenció primària, al telèfon d'atenció a la COVID-19, o utilitzeu l'aplicació STOP COVID19 CAT al vostre telèfon mòbil o tauleta.